

CO₂ Energiemanagement programma 2024-2025

Alliander Klimaatneutraal

t.b.v. de CO₂-Prestatieladder

Inhoudsopgave

1. Introductie	3
2. CO₂ voetafdruk en reductiemaatregelen	5
2.1 Netto CO ₂ -uitstoot naar nul	5
2.2 Scope 1, 2 en deels 3 emissies.....	6
2.3 Scope 3; ketenemissies leveranciers	7
2.4 Ontwikkeling energiegebruik en CO ₂ reductiemaatregelen.....	8
2.5 Uitstoot bij mobiliteit en gebouwen.....	9
2.6 Vergroenen van netverliezen met duurzaam opgewekte energie	10
2.7 Interne CO ₂ -prijs	11
2.8 De hoogste sport op de CO ₂ -Prestatieladder: niveau 5.....	11
2.9 Werken aan een circulaire bedrijfsvoering	11
3. CO₂ Monitoring en Sturing	13
3.1 MVO Governance	13
3.2 CO ₂ Monitoring.....	14
3.3 CO ₂ Sturing	15
4. CO₂-reductiemaatregelen	16

1. Introductie

Alliander wil haar verantwoordelijkheid nemen en bijdragen aan een schone en duurzame wereld voor nu en in de toekomst.

Het overkoepelende doel voor onze CO₂ voetafdruk is: klimaatneutraal, oftewel CO₂ neutraal, te zijn in 2023. Deze doelstelling is gehandhaafd voor 2024.

Alliander heeft een groot energieverbruik. Dit komt voornamelijk omdat Alliander ook verantwoordelijk is voor het energieverlies dat veroorzaakt wordt door het snel toenemend transport van elektriciteit, 39.838 GWh per 2023 en van gas, 4.343 miljoen M³ per 2023, voor het deel van de transportnetten dat in zij beheer heeft. Daarnaast wordt energie verbruikt voor mobiliteit, gebouwen en voor de ingekochte materialen.

Dit document geeft weer hoe de energiestromen lopen, welke acties zijn genomen en welke nog uitgevoerd gaan worden voor 2025 om het energieverbruik en gerelateerde CO₂-emissies te verminderen en te vergroenen.

Dit document is geheel in lijn met de missie die Alliander voert:

Wij staan voor een energievoorziening die iedereen onder gelijke condities toegang geeft tot betrouwbare, betaalbare en duurzame energie. Dat is de maatschappelijke taak waar wij iedere dag aan werken. We zorgen ervoor dat het licht brandt, de huizen warm zijn en bedrijven draaien. Zowel vandaag als in het duurzame morgen.

Ons CO₂ programma is onderdeel van onze MVO-strategie voor Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen. Deze is volledig geïntegreerd in de besturing van onze organisatie.

Figuur 1; Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen in het Besturingsmodel Alliander, 2021 - 2025

Ons uitgangspunt is dat wij werken binnen de Grenzen van de Planeet (uitgangspunt 4).

Dit betekent ten eerste dat Alliander een bijdrage wil leveren aan de energietransitie door alle klanten onder gelijke condities toegang te geven tot duurzame energie. In totaal betreft dit in 2023 9216 MW gefaciliteerd vermogen aan zon- en windcapaciteit op onze netwerken. Daarbij willen we de maatschappelijke kosten van deze transitie zo laag mogelijk houden. Klimaatverandering maakt dat het (groeierende) gebruik van energie uiteindelijk afkomstig zal moeten zijn van enkel hernieuwbare vormen als wind, zon, waterkracht of duurzame warmtebronnen. Onze bijdrage aan de energietransitie en een fossielvrije energievoorziening maakt onderdeel uit van onze strategie en is daarmee onze belangrijkste maatschappelijke pijler.

Ten tweede betekent werken binnen de grenzen van de planeet dat we streven naar een klimaatneutrale en circulaire bedrijfsvoering. Dit bereiken we door onze bedrijfsvoering enkel nog te voeden met duurzame energie en dat we de levensduur van ons materiaal verlengen en afval beperken. Dit vraagt wijzigingen in ons investerings- en inkoopbeleid en een actief CO₂ programma (de focus van dit document).

2. CO₂ voetafdruk en reductiemaatregelen

Alliander wil ondernemen op een verantwoorde manier, met een duurzame bedrijfsvoering, zoals uitgelegd in hoofdstuk 1. We zijn als netwerkbedrijf letterlijk verbonden met de maatschappij. Daarom investeren we in CO₂-reductie.

2.1 Netto CO₂-uitstoot naar nul

Het overkoepelende doel is:
Alliander streeft naar een klimaatneutrale bedrijfsvoering in 2023.
Vooruitlopend op de vaststelling van SBTi doelstellingen prolongeert Alliander deze doelstelling voor 2024.

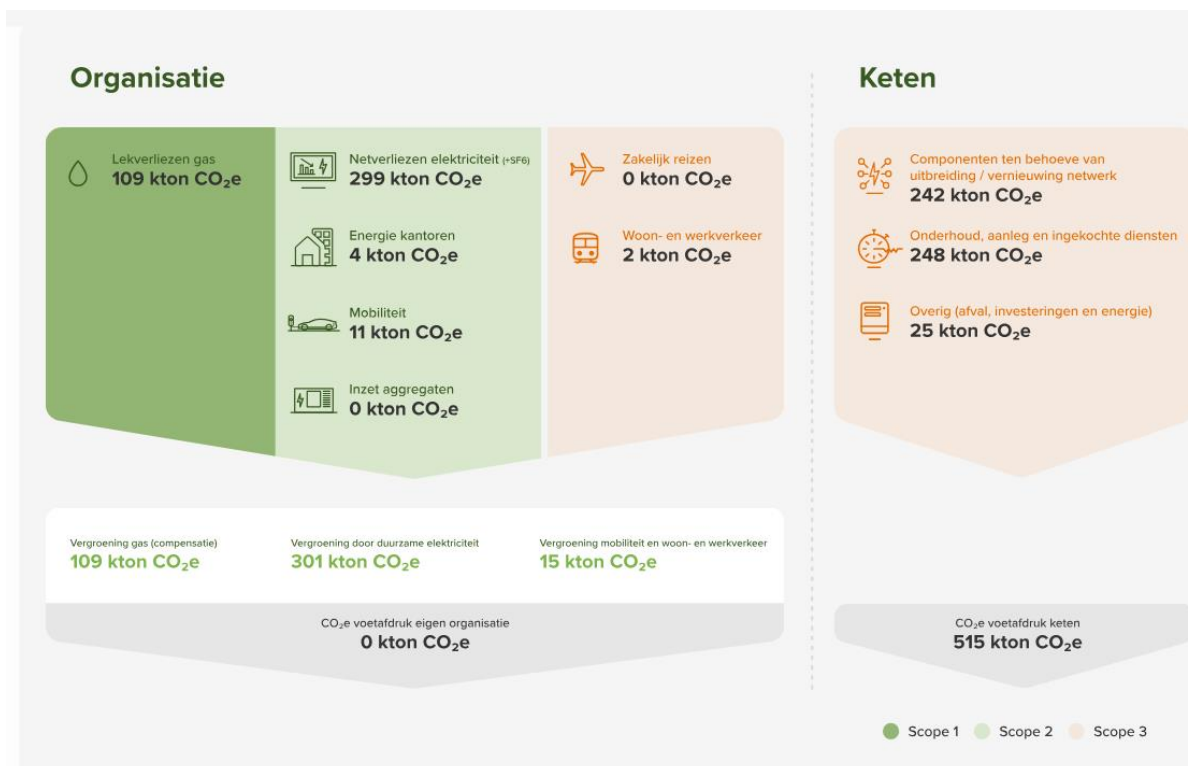
Dat wil zeggen dat in 2024 per saldo geen CO₂ door Alliander wordt uitgestoten als gevolg van onze netactiviteiten, kantoren en voertuigen (scope 1, 2 en deels 3 GHG Protocol). In 2023 zaten we op 100% van deze doelstelling. We werken stap voor stap aan ons programma voor vermindering en vergroening van de CO₂-emissies. Ons wagenpark is steeds meer elektrisch of hybride, het energieverbruik van onze gebouwen daalt en de netverliezen voor elektriciteit nemen af en worden verder vergroend. De emissies in onze leveranciers en klantketen hebben we steeds scherper in beeld en zijn onderdeel van onze benadering.

Alliander hanteert 2012 als basisjaar voor het berekenen van haar energieconsumptie. De reden hiervoor is dat in dit jaar doelstellingen voor CO₂ gerelateerde emissies zijn geformuleerd. In 2012 bedroeg de uitstoot 761 kton CO₂-eq zonder vergroeningsbeleid. De bruto uitstoot 2023 bedraagt 425 kton CO₂-eq (-46% t.o.v. 2012), inclusief vergroening bedraagt de netto emissie 0 kton CO₂-eq.

Door onze netverliezen is het onmogelijk het energiegebruik en de bijbehorende CO₂ uitstoot tot nul te reduceren. Hierdoor is in 2011 besloten tot een vergroeningsbeleid middels Garanties van Oorsprong (GvO's) afkomstig van Nederlandse en nieuwe windparken. Hiermee dragen we maximaal bij aan de "additionele" opwekcapaciteit in Nederland.

2.2 Scope 1, 2 en deels 3 emissies

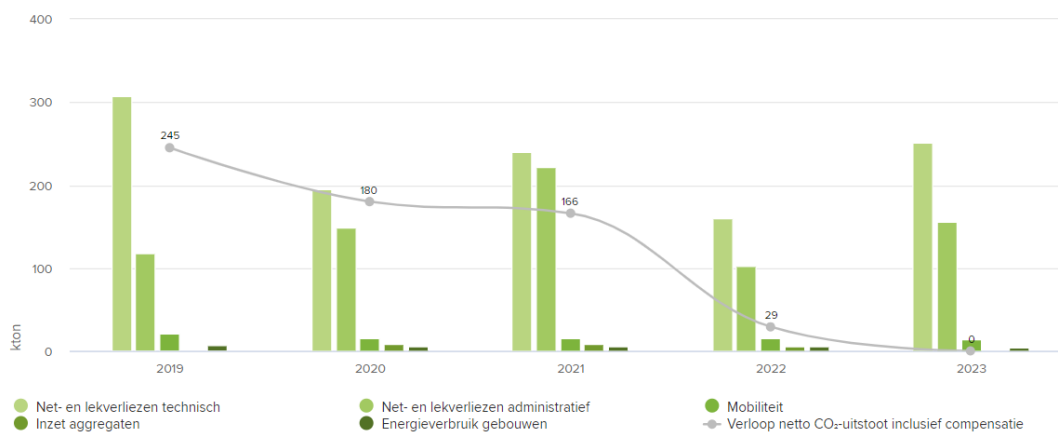
Onze volledige CO₂-voetafdruk, zoals vermeld in ons jaarverslag, bestaat uit diverse posten. Naast de eigen scope 1, 2, en 3 emissies valt het relatief grote aandeel ketenemissies op.

Figuur 2: Uitstoot per scope, omgerekend naar CO₂-equivalenten (CO₂e) (uit: Alliander Jaarverslag 2023, p. 41)

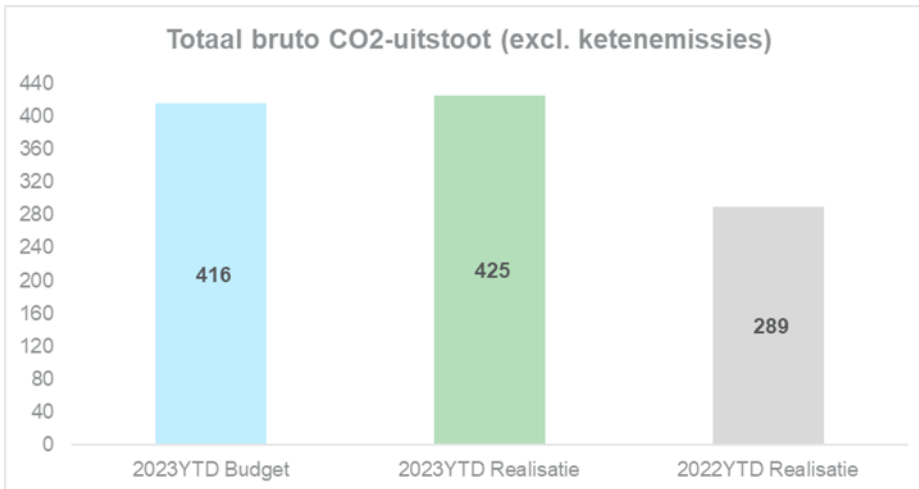
Trendmatige ontwikkeling CO₂-uitstoot

Gerubriceerde bruto CO₂-uitstoot met trendlijn netto CO₂-uitstoot¹

¹ De resultaten van de bruto CO₂-uitstoot en vergoeringen voor de jaren 2019 - 2022 zijn herberekend op basis van de meest recente emissiefactoren en het voortschrijdend inzicht in de totale netverliezen van elektriciteit en gas in het jaar 2022.

Figuur 3: Trendmatige ontwikkeling CO₂-uitstoot

Figuur 4: Totaal bruto CO₂-uitstoot (excl. ketenemissies)

Het resultaat van de CO₂-uitstoot voor 2022 (oorspronkelijk 394 kton) is herberekend volgens de meest recente emissiefactoren. Dit heeft geleid tot een verlaging van de CO₂-uitstoot met 29,6 kton, omdat de leveranciers waarvan wij ons netverlies elektriciteit inkopen, duurzamer zijn geworden.

Verder hebben we het netverlies voor elektriciteit en gas aangepast. In januari 2023 werd het reconciliatieresultaat voor elektriciteit over 2022 vastgesteld. Ten tijde van het opstellen van het jaarverslag 2022 bedroeg het verwachte reconciliatieresultaat 1.408.736 MWh. Eind 2023 was er nieuwe data beschikbaar en werd er een nieuwe prognose opgesteld. Het verschil tussen beide resultaten (-/- 105.178 MWh / 12 kton lager) is verwerkt in de realisatie van 2022.

Dit geldt ook voor het netverlies van gas. Uit de nieuwe prognose bleek dat het netverlies 29.619.632 m³ (-/- 61,8 kton) lager was dan het resultaat dat we in het jaarverslag 2022 hebben gerapporteerd. Als gevolg van deze aanpassingen is de CO₂-uitstoot 2022 104 kton lager en komt uit op 289 kton.

2.3 Scope 3; ketenemissies leveranciers

Onze totale ketenemissies zijn berekend op ca. 515 kton. Naast ingekochte componenten en materialen zijn onderhoud, aanleg en ingekochte diensten de grootste post van ketenemissies, voornamelijk door de uitstoot bij productie, logistiek en afvalverwerking. Ketemissies vormen een groeiend aandachtspunt. Hiertoe is sinds 2024 team Alliander Circulair binnen Inkoop ingericht om de impact van componenten op materialen en energie drastisch omlaag te brengen. Een voorbeeld hiervan is het gebruik maken van gerecycled materiaal, in plaats van 'virgin' nieuw materiaal in elektriciteitskabels, transformatoren en slimme meters. Zo wordt veel minder beroep gedaan op de eindige voorraden op aarde.

De ketenemissies worden vanaf 2022 jaarlijks geactualiseerd en gerapporteerd.

2.4 Ontwikkeling energiegebruik en CO₂ reductiemaatregelen

Uitstoot door net- en gaslekverliezen

De bruto-uitstoot CO₂ van onze eigen scope 1, 2 en 3 emissies wordt voor gemiddeld 96% veroorzaakt door net- en lekverliezen, die grotendeels ontstaan bij het distribueren van elektriciteit en gas. De netverliezen kostten ons in 2023 circa € 330 miljoen (2020: € 68 miljoen) en zijn slechts in beperkte mate te beïnvloeden. Niettemin proberen we elk jaar zowel onze technische als administratieve netverliezen te verminderen.

De absolute omvang van de technische netverliezen elektriciteit is in 2023 gestegen ten opzichte van 2022. Waar deze technische netverliezen voorheen altijd sterk samenhangen met economische ontwikkelingen, zien we inmiddels dat een groeiende economie niet perse leidt tot meer transport van elektriciteit en gas en dus tot meer netverlies. De groei van ons technisch netverlies is waarschijnlijk deels toe te schrijven aan de sterk gestegen decentrale invoeding op onze netwerken en de hoge belasting van de capaciteit daarvan. Daarnaast is de emissiefactor van de ingekochte elektriciteit voor netverliezen ongunstiger geweest.

Met het oog op veiligheid en verminderen van gaslekkages vervangen we jaarlijks een deel van de grijs-gietijzeren gasleidingen. Hiermee reduceren we energieverlies en beperken we klimaatgerelateerde emissies. Ook in 2023 was sprake van een verdere daling van netverlies en emissies ten gevolge daarvan.

De totale omvang administratieve netverliezen steeg. Zowel door toename van netverliezen in het gasnet. Onze administratieve netverliezen elektriciteit zijn eveneens gestegen. Administratieve netverliezen ontstaan onder meer door fraude, bijvoorbeeld het illegaal aftappen van energie voor hennepkwekerijen of het ontbreken van contracten bij nieuwe of bestaande aansluitingen. Door de hoge energieprijzen is in 2023 vooral scherp gekeken hoe de impact hiervan zoveel mogelijk beperkt kan worden. Afsluitingen en ontbreken van contracten leiden automatisch tot hoger administratief netverlies bij de netbeheerder. Door de maatregelen van de Rijksoverheid en samenwerking tussen leveranciers en netbeheerders is het aantal afsluitingen en contractloze aansluitingen beheersbaar gebleven. Voor het opsporen van fraude zijn we mede afhankelijk van de focus en inzet van politie en justitie met wie we samenwerkingsafspraken hebben. We werkten in 2023 verder aan de verbetering van het opsporen van fraude en het innen van geleden schade door het ontbreken van contracten bij nieuwe of bestaande aansluitingen.

De grote vraag naar nieuwe capaciteit en aansluitingen op het energienet leidt tot wachtlijsten en beperkingen. Zowel bij werkzaamheden als voor tijdelijke overbrugging worden in toenemende mate aggregaten ingezet. Traditioneel worden deze aangedreven door dieselolie. Hieraan kleven meerdere milieubezwaren. Sinds 2022 schakelt Alliander over op HVO brandstof. Deze heeft aanzienlijk minder bezwaren en een lagere CO₂ emissiefactor. In de EU-aanbesteding is opgenomen dat alle mobiele noodstroom, waar brandstof voor nodig is, HVO-100 moet zijn. In 2023 zien we een daling ten opzichte van de doelstelling, die te conservatief was ingeschat. Echter, in vergelijking met 2022 is er een stijging zichtbaar. Dit is voornamelijk te wijten aan de olopende aansluittermijnen en het toenemende werkpakket van Liander, waardoor er meer aggregaten voor langere tijd zijn ingezet. Ondanks het hogere verbruik van HVO ten opzichte van 2022, zien we een daling van de CO₂-uitstoot, wat te danken is aan de gunstige emissiefactor ten opzichte van 2022.

2.5 Uitstoot bij mobiliteit en gebouwen

Uitstoot gebouwen

Het CO₂-verbruik in onze kantoren en gebouwen is gedaald ten opzichte van 2022, vooral door minder gasgebruik. Dit komt mede doordat we in 2023 na ruim 100 jaar de gasgestookte locatie aan de Spaklerweg te Amsterdam hebben verlaten. In mei 2023 is de vervangende kernlocatie Westpoort in gebruik genomen (zie inzet op volgende pagina met meer informatie over Alliander Amsterdam Westpoort). Westpoort is met zijn houten constructie een kantoor van de toekomst: hout is volledig hernieuwbaar, houdt CO₂ vast, is licht van gewicht waardoor ook voor bijvoorbeeld de fundering minder materiaal nodig is. Door duurzame opwek van energie, onder andere met zonnepanelen en een warmtekoude opslag (WKO), wordt de locatie energieneutraal. Energielabel is opgesteld (A+++++).

Ook de gerenoveerde locaties in Doetinchem (juni 2023) en Leeuwarden (oktober 2023) zijn in gebruik genomen. Deze locaties zijn nu ook gasloos. Voor beide locaties hebben we BENG (Bijna Energie Neutraal Gebouw)-berekeningen laten uitvoeren en labels laten opstellen (A++++ resp. A+++). Inmiddels is 67% van onze panden van het gasnetwerk af. De ingekochte energie voor gebouwen is volledig vergoend via Garanties van Oorsprong. De komende jaren staat nog een aantal locaties op de planning om te verduurzamen. Zo willen we de panden in Alkmaar en Leiden gasloos maken. Het gasloos maken heeft wel een stuwend effect op het elektriciteitsverbruik. Ook zien we dat er meer en meer elektrisch gereden wordt, waardoor er op onze locaties meer geladen wordt.

Het energieverbruik in onze kantoren en gebouwen kent een voortdurend dalende lijn. Dit komt enerzijds door uitvoering van energiebesparende maatregelen voortkomend uit energiescans en anderzijds door energiezuinige nieuwbouw en renovatie. Het gasverbruik is sinds 2021 bijna gehalveerd en ook het elektriciteitsgebruik daalde flink. De CO₂-uitstoot daalde in 2023 dientengevolge eveneens ten opzichte van 2021. De volledige bruto uitstoot van de gebouwen is vergoend met Garanties van Oorsprong uit Nederland.

Met de opening van de nieuwe locatie in Amsterdam-Westpoort in 2023, is dit het derde energieneutrale kantoor van Alliander - na het hoofdkantoor in Arnhem en het regiokantoor in Duiven. Alle (overige) kantoren van Alliander voldoen per 2023 aan het A, B of C energielabel. Hiermee is de doelstelling behaald.

Uitstoot mobiliteit

Na de coronaperiode is het aantal gereisde kilometers weer opgeveerd. Echter de CO₂ uitstoot ten gevolge van het brandstofverbruik van lease- en dienstauto's daalde. Voor woon-werk verkeer en dienstreizen geldt dat de emissies daarvan zijn toegenomen in 2023. Hier zien we het effect van de terugkeer na corona terug. Ons mobiliteitsbeleid bleef ongewijzigd. Dit beleid kent een sober vergoedingstelsel voor mobiliteit, een strengere uitstootnorm voor CO₂ en stikstof voor leaseauto's (maximaal 100 gram CO₂/km), de uitsluiting van diesel en het toegankelijker maken van elektrisch rijden. Leaserijders kunnen daarnaast, net als alle andere medewerkers van Alliander, gebruikmaken van een NS-businesskaart.

2023: Liander Amsterdam Westpoort

Alliander heeft in 2023 een nieuw werkgebouw geopend voor haar netbeheeractiviteiten in Amsterdam. Naast Liander zijn ook technisch specialist Qirion en meetbedrijf Kenter daar gehuisvest. De nieuwbouw vervangt de voormalige locatie Spaklerweg.

Speciaal voor dit project zijn duurzaamheidsambities geformuleerd die in het ontwerp tot uiting komen in een hoge mate van flexibiliteit, schaalbaarheid en modulariteit. Het ontwerp is aanpasbaar, efficiënt en veerkrachtig richting de toekomst. Voor het kantoorgebouw en de opleidingsfaciliteiten is een houten constructie ontworpen die zowel flexibel is als ook een gezonde werkomgeving creëert. Het parkeergebouw kan groeien of krimpen dankzij een demontabele constructieopzet. De gevels van weervast staal zijn demontabel ontworpen en worden deels gemaakt van lokaal geogste materialen.

Het landschapsplan voor de ruimte op en rondom de gebouwen is uitnodigend voor mens en dier. Rijke beplanting vormt een habitat voor insecten, vogels, amfibieën en kleine zoogdieren. Regenwater wordt op het terrein geborgen en gebruikt voor de bewatering. Met de inrichting levert Liander Westpoort ook een bijdrage aan een klimaatadaptieve en natuurinclusieve omgeving.

2.6 Vergroenen van netverliezen met duurzaam opgewekte energie

Alliander vergroent de netverliezen bij voorkeur door opwek van additionele duurzame energie in Nederland. Alliander vergroent haar netverliezen elektriciteit middels inkoop van Garanties van Oorsprong (GVO) uit Nederlandse windcapaciteit. Hiermee dragen wij direct bij aan directe investeringen in windenergie. De vergroening van gaslekverliezen gebeurt middels aankoop van Goldstandard Verified Emission Reductions Certificaten, VER's. Vergroening van overige emissies uit eigen bedrijfsvoering vergroenen wij uit beschikbare ingekochte GVO's en VER's. Wij hebben bewust de keuze gemaakt om de inkoop van onze netverliezen stapsgewijs te verleggen naar stroom uit nieuwe investeringen in hernieuwbare bronnen. Hiermee bereiken we dat ons netverlies CO₂-arm wordt én ondersteunen we de groei van duurzame energieopwekking. In 2023 hebben we met het effectueren van reeds gecontracteerde additionele groencertificaten 100% van het totale netverlies vergroend.

2.7 Interne CO₂-prijs

Voor het afwegen van onze investeringen op duurzaamheid werken wij met een interne CO₂-prijs. Energiebesparing of het verminderen van methaan-lekkages wordt op deze manier hoger gewaardeerd. In 2020 leidde Alliander de coalitie van alle netbeheerders om te komen tot een sectorbrede afspraak over (een hogere) interne CO₂-beprijzing en besloten de netbeheerders om in 2021 allemaal met dezelfde CO₂-prijs van € 50 per ton CO₂ te gaan rekenen en deze stapsgewijs te verhogen. In 2022 hebben de netbeheerders de interne CO₂ prijs verhoogd naar € 100,- per ton CO₂, en per 2023 naar € 150 per ton CO₂.

In onze aanbestedingen nemen we energieverbruik van componenten gedurende de levensduur zo veel mogelijk mee in de beoordeling. Gezien ons inkoopvolume zoeken we hierbij altijd naar verbeteringen. Door te werken met een interne CO₂-prijs krijgen eigen investeringen én in te kopen componenten met een hogere CO₂-reductie meer voorrang. De ervaringen tot nog toe wijzen erop dat we dermate streng zijn in onze specificaties op gebied van energie-efficiency, dat de huidige CO₂-prijs in de aanbestedingen nog geen verschil maken. Autonome verhoging door Alliander alleen is niet toegestaan door de ACM. Als sector zijn we voornemens in 2024 een integrale gevoeligheidsanalyse van de kernprocessen te doen op verdere toekomstige CO₂-prijsverhogingen.

Onze ambities vanuit de coalitie Groene Netten (waarbinnen Alliander als initiatiefnemer van de coalitie met zeven andere infrabedrijven aan een klimaatneutrale en circulaire bedrijfsvoering samenwerkt) zijn te lezen in deze [publicatie van MVO Nederland](#).

2.8 De hoogste sport op de CO₂-Prestatieladder: niveau 5

Onze aanpak en werkwijze worden extern getoetst aan de hand van de CO₂-Prestatieladder. In 2023 zijn we opnieuw met positief resultaat geauditeerd op niveau 5 van de ladder. Certificering op de CO₂-Prestatieladder is een bewijs van inzicht in:

- de eigen voetafdruk (niveau 1)
- de mogelijke reductiemaatregelen (niveau 2)
- de competentie om deze maatregelen ook echt uit te voeren (niveau 3)
- inzichten transparant te maken (niveau 4)
- met ketenpartners innovaties te initiëren (niveau 5)

De CO₂-Prestatieladder wordt vaak gebruikt als gunningscriterium bij aanbestedingen. Dit betekent dat we over de CO₂-inventaris van onze belangrijkste leveranciers beschikken, we de doelstellingen op niveau 3 en 4 hebben gehaald en we ons publiekelijk committeren aan het CO₂-reductieprogramma van de overheid. In 2024 volgt een volledige herbeoordeling en willen we voldoen aan de norm Handboek Prestatieladder 3.1,

2.9 Werken aan een circulaire bedrijfsvoering

Het circulaire denken is essentieel om de samenleving en het bedrijfsleven te transformeren naar een echt duurzaam model. Alliander wil hier graag een rol in spelen. Door middel van een circulaire bedrijfsvoering kan Alliander optimale financiële waarde creëren uit haar assets en grondstoffen alsook impact op het milieu verminderen. In 2027

willen we 45% van onze primaire assets circulair hebben ingekocht. De grote behoefte aan materialen voor onze netwerken leidt ertoe dat we ons procentuele doel hebben verlaagd van 60 naar 45%. Nominaal gaat het per saldo om grote hoeveelheden goederen en materialen.

Circulair inkopen

Als netbeheerder gebruiken we grote hoeveelheden materialen en indirect grondstoffen. Het is onze verantwoordelijkheid om zo goed mogelijk met onze materiaalbehoefte om te gaan. Sinds een aantal jaar werken we aan integratie van circulair inkopen in onze (inkoop)processen. Zo vragen we voor primaire assets om het zogenoemde grondstofpaspoort. Per kwartaal rapporteren we over het percentage 'circulair ingekocht'. Onder 'circulair ingekocht' verstaan we de inkoop van materialen die grotendeels uit recyclede materialen bestaan en/of materialen die na gebruik recyclebaar zijn. Dit gebeurt voor onze primaire assets: laagspannings- en middenspanningskabels, gasbuizen, distributie- en vermogenstransformatoren en (slimme) elektriciteits- en gasmeters. Om vast te stellen welke percentage gerecycled dan wel recyclebaar is, verstrekken onze leveranciers een grondstofpaspoort waarin deze percentages zijn opgenomen. Hierbij steunen wij op de input en expertise van onze leveranciers ten aanzien van deze percentages.

In 2023 lag het percentage 'circulair ingekocht' op 31% (2012: 30%). Het percentage 'circulair ingekocht' berekenen we door het gemiddelde van 'gebruikt recycleert' en 'recyclebaar na einde levensduur' te nemen. Tevens maken wij vanaf eind 2020 gebruik van relevante gegevens uit onderzoek van CE Delft om een eigen analyse te kunnen uitvoeren op de door leveranciers opgegeven percentages en waar nodig deze percentages bij te stellen. Op basis van een herberekening vanuit onderzoek van de CE Delft betreft het meest waarschijnlijke percentage voor 'circulair' ongeveer 35%. Deze methodiek kent echter voor bepaalde materialen een brede variatie, tussen de 10% tot 80% recyclebaar. We streven ernaar in 2027 45% procent van onze primaire assets circulair in te kopen. Om verdere invulling te geven aan circulaire bedrijfsvoering sturen wij ook op de volgende stromen:

- We maken optimaal gebruik van de spullen die we al hebben.
- We voorkomen het verspillen van grondstoffen in onze organisatie.
- We recyclen het overgebleven afval 90% hoogwaardig.

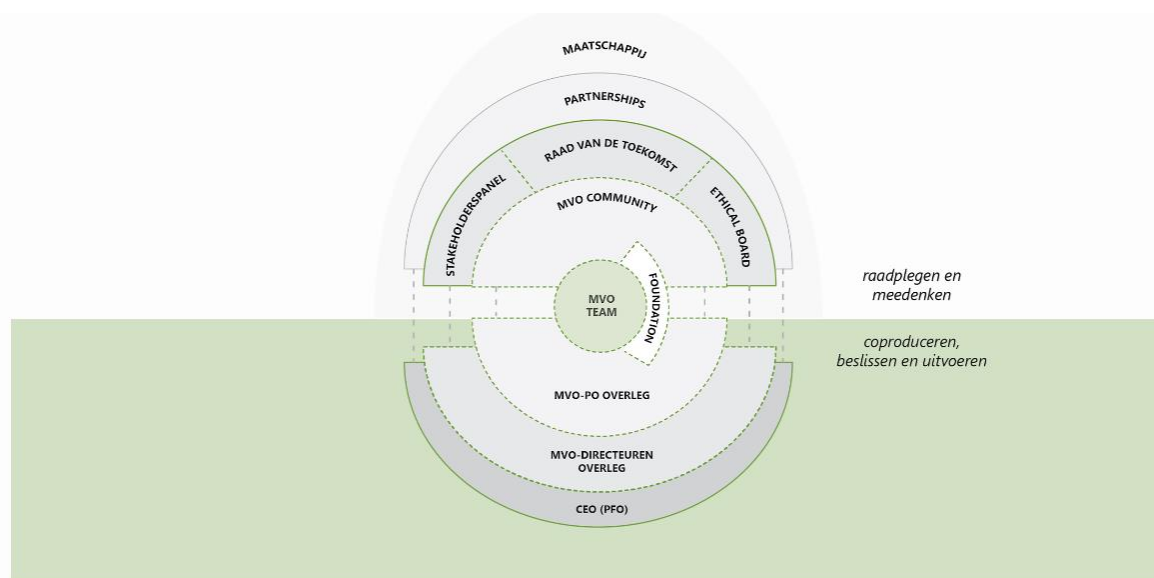
Binnen de coalitie Groene Netten delen de coalitieleden (regionale netbeheerders, TenneT, GasUnie, ProRail, Rijkswaterstaat en KPN) hun ervaringen met grondstofpaspoorten. In 2020 hebben de coalitieleden afgesproken het grondstofpaspoort standaard uit te vragen voor de belangrijkste componenten. Hierbij wordt in belang van de leveranciers gewerkt vanuit hetzelfde format.

3. CO₂ Monitoring en Sturing

De monitoring en sturing van klimaat- en CO₂-beleid sluit aan bij het bredere kader van MVO Governance dat in 2023 binnen Alliander is geïntroduceerd.

3.1 MVO Governance

Alliander stuurt op langetermijnwaardecreatie, vanuit een integraal besturingsmodel. Dit besturingsmodel vraagt enerzijds een goede maatschappelijke antenne en directe verbinding met stakeholders voor raadpleging en het meedenken over onze strategie en keuzes. Anderzijds een goede, effectiever vertaling van maatschappelijke ontwikkelingen naar onze strategie, besluitvorming en de uitvoering. Onze MVO Governance bestaat dan ook uit meerdere onderdelen, waarvan de meeste inmiddels operationeel zijn:

Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) is een integrale verantwoordelijkheid voor alle organisatieonderdelen en maakt deel uit van de Planning & Control cyclus. Alle organisatieonderdelen beschikken over een analyse van de kwalitatieve en kwantitatieve maatschappelijke effecten van hun bedrijfsvoering. Voor de interne afstemming zijn de verantwoordelijkheden als volgt belegd:

De **Raad van Bestuur** is in zijn geheel verantwoordelijk voor de economische, ecologische en sociale impact van Alliander. De Raad van Bestuur en **Raad van Commissarissen** consulteren met regelmaat vertegenwoordigers van de stakeholders. Door aanwezigheid of vertegenwoordiging in regulier en ad-hoc overleg wordt actief kennisgenomen van ontwikkelingen en standpunten over strategische thema's. Zie het hoofdstuk Interactie met stakeholders in het Jaarverslag 2023 (p.238) voor de verschillende maatschappelijke onderwerpen die zijn besproken.

Het **MVO Directeurenoverleg** zorgt voor de strategische afstemming. Zij houden vinger aan de pols op de maatschappelijke doelen, adviseren op de ambitiepaden en zorgen voor goede verdeling van de verantwoordelijkheden tussen de afdelingen. Het MVO Directeurenoverleg is voorbereid in 2023 (Directeurenoverleg Brede Welvaart) en gaat in

2024 van start.

Met **MVO Portefeuillehouders-overleg** (MVO-PO) zorgt voor operationele afstemming tussen alle niveaus. De integraliteit van MVO is van dien aard dat deze afstemming in belang toeneemt. Nieuwe richtlijnen vanuit (inter)nationale overheden raken al snel meerdere afdelingen. Het MVO-PO overleg is strategisch adviserend naar de directie. Het MVO-PO overleg is voorbereid en getest in 2023 en gaat eveneens in 2024 van start.

Het **MVO Team** van Alliander (4 fte) voert regie over het maatschappelijke verantwoord ondernemen van Alliander. Zij zijn de schakel tussen de ontwikkelingen binnen en buiten Alliander. Zij is verantwoordelijk voor beleidsvernieuwing, de bewaking van ambities en vertegenwoordigen Alliander in externe coalities en expertgroepen.

Voor de externe afstemming op maatschappelijke ontwikkelingen en alle bijbehorende moreel-ethische dilemma's zijn diverse overlegplatforms gecreëerd:

- het **Stakeholderpanel**, met vertegenwoordigers uit al onze stakeholdergroepen, reflecteert jaarlijks met leden van de Raad van Bestuur op afgelopen ontwikkelingen, onze uitdagingen en de opbouw van het jaarverslag.
- de **Raad van de Toekomst** bestaat uit jonge professionals uit de eigen organisatie en zijn adviserend richting de Raad van Bestuur op strategische thema's, gezien vanuit het belang van de jongste generatie.
- de **Ethical Advisory Board** reflecteert op ethisch-morele afwegingen die wij moeten maken, met name IT-gerelateerd. De komst van AI maakt deze competentie van groot belang. De Ethical Advisory Board is voorbereid in 2023 en gaat van start in 2024.

Tot slot kent onze MVO Governance twee platforms waar we alle vormen van maatschappelijk acteren de vrije ruimte geven. Dit vanuit maatschappelijke noodzaak (vrijwilligerswerk) en anderzijds vanuit het boeien en binden van onze collega's:

- de **Stichting Alliander Foundation**, wat vrijwilligerswerk ondersteunt door Alliander medewerkers al dan niet via de vrij beschikbare uren die iedereen wordt aangeboden.
- de **MVO Community**, een vrije inloop voor Alliander collega's om te spreken over relevante maatschappelijke ontwikkelingen. De MVO Community wordt in 2024 voor het eerst georganiseerd.

3.2 CO₂ Monitoring

De CO₂ Monitoring is belegd bij specialisten van de afdeling Finance & Control. Hierbij worden data-eigenaren per dossier en onderdeel aangewezen en worden alle data-uitvragen standaard meegenomen in de MBR (maandelijkse business rapportages aan de RvB) en kwartaalrapportages aan de RvB.

De MVO-manager behoudt het overzicht over de rapportages en is voorzitter van de CO₂ stuurgroep. Hij heeft ook een directe MVO-rapportagelijijn met de CEO.

Hiermee is de inbreng van data gewaarborgd en worden de verantwoordelijke data-eigenaren per afdeling ook zelf aangesproken op het geven van interpretatie bij geleverde

data. Dit ontlast de Finance verantwoordelijke en geeft inzicht in de huidige situatie, de successen en de uitdagingen per dossier. Zo kan concreter gestuurd worden. Ondanks dat Finance & Control de monitoring heeft, treedt de afdeling MVO regelmatig op als waakhond om te bepalen of er voldoende actie wordt ondernomen.

3.3 CO₂ Sturing

Initiatieven worden ad-hoc afgestemd in de CO₂ stuurgroep. Het doel van de stuurgroep is: gezamenlijk beleid bespreken en vernieuwen, doelen stellen en monitoring en acties aansturen. Nu al langere tijd sprake is van een uitvoeringsprogramma is de behoefte aan frequente bijeenkomsten minder geworden ten opzichte van de eerste fase van ons beleid.

In de CO₂ stuurgroep zitten de verantwoordelijke directeuren en managers van:

- Asset & Product Management voor reductieprogramma's technisch netverlies
- Energie-inkoop voor administratieve netverliezen en vergroening
- Finance verantwoordelijke vanuit Corporate Control
- Facilities vanuit afdelingen verantwoordelijk voor gebouwen, mobiliteit, en algemene diensten
- MVO als coördinator en gesprekspartner richting de RvB en de CEO.

In lijn met het MVO Governance model dragen het management en de directies van de Alliander organisatieonderdelen verantwoordelijkheid voor de invulling van de taken, doelstellingen en maatregelen. Voor klimaat en gerelateerde emissies zijn deze verbonden met het zogenoemde OGSM van het bedrijfsonderdeel. Het OGSM-model, Objectives, Goals, Strategies en Measures, is een leidende set van sturingsafspraken binnen de organisatie. Conform de Planning & Control cyclus worden deze gemonitord en geëvalueerd met verantwoordelijken.

Naast de formele juridische positie van de Raad van Bestuur is er sinds 2024 het Executive Committee (ExCo) van Alliander. De ExCo is het hoogste sturingsorgaan in de besturings- en overlegstructuur binnen Alliander. In ExCo-verband vinden de reguliere overleggen plaats voor besluitvorming op het hoogste niveau, voor de bespreking van de strategierealisatie van Alliander en voor het strategisch richting geven aan de organisatie.

4. CO₂-reductiemaatregelen

Dit hoofdstuk geeft weer welke CO₂-reductiemaatregelen genomen zijn of nog op de planning staan tot 2026.

Scope 1 en 2

Maatregel	Toelichting	Status
Aanbesteden		
Toepassing van gunningvoordeel m.b.t. tot CO₂ ambitie bij aanbestedingen in de GWW sector m.b.t. werken	Bij alle aanbestedingen bij aannemerij zijn er doelen op CO ₂ -reductie (CO ₂ -Prestatieladder), circulair materiaalgebruik en biodiversiteit.	In uitvoering
Toepassing van gunningvoordeel m.b.t. tot CO₂ ambitie bij aanbestedingen in de ICT-sector	Onze IT-afdeling stuurt nauwkeurig op CO ₂ uitstoot. Jaarlijks wordt onderzoek gedaan naar uitstoot door IT-componenten door CE Delft. Alliander is aangesloten bij Leap-initiatief van Metropool Regio Amsterdam (gemeenten).	Door lopend
Aanbestedingsbeleid componenten	De aanbestedingen volgen onze doelstellingen Klimaatneutraal en Circulair ingekocht 2025. In alle relevante aanbestedingen worden deze doelstellingen vertaald naar MVI-criteria. Er wordt gewerkt met instrumentarium waar CO ₂ en Circulair worden afgewogen.	Deels in uitvoering en deels in uitvoering
Toepassing van gunningvoordeel m.b.t. tot CO₂ ambitie bij aanbestedingen in de Afvalsector	Er is een afvalcontract, o.a. voor ferro en non-ferro materialen. Hierbij is recycling en circulariteit belangrijk.	In uitvoering
Asset & Product Management, en Klant & (net)Ontwerp		
CO₂ beprijzing	Toepassing van verhoogde interne CO ₂ beprijzing bij netontwerp, assetmanagement en inkoop, ten voordele van energie efficiënte ontwerp- en componentkeuzes. In 2023 is de interne CO ₂ prijs verhoogd naar € 150,00.	In uitvoering
Vergroenen netverliezen elektriciteit	Vanaf 2023 wordt het totale netverlies elektriciteit vergroend middels inkoop van Nederlandse, nieuwe, GvO's ten behoeve van energietransitie in NL. In 2023 100% vergroend.	In uitvoering

Gebouwen		
Afspraken energieprestatie bij huur kantoren	Bij alle nieuwe huurcontracten wordt een huurprijs inclusief energie inclusief gekwantificeerde besparingsdoelstellingen bedongen, bijvoorbeeld in een GreenLease-overeenkomst. 95% van de locaties staat in het Meetdataplus systeem. Met het Energieteam worden verbeteringen in kaart gebracht en in plan van aanpak opgenomen.	In uitvoering
Benchmarking en optimalisatie energieverbruik	Bij minimaal 75% van de kantoren worden naast de hoofdmeter ook submeters toegepast en analysesoftware gebruikt om verbeteringsmogelijkheden op het spoor te komen. 95% van de locaties staat in het Meetdataplus systeem. Met het Energieteam worden verbeteringen in kaart gebracht en in plan van aanpak opgenomen.	In uitvoering
Eigen opwekking hernieuwbare elektriciteit bij gebouwen	Minstens 10% van het elektriciteitsgebruik wordt gedekt met eigen opwekking van hernieuwbare elektriciteit (via eigen investering of PPA). In 2024 zijn er zeer veel maatregelen genomen. Panden in Apeldoorn, Doetinchem, Leeuwarden en Amsterdam Westpoort zijn energieneutraal opgeleverd. De prestaties van Arnhem en Duiven worden gemonitord. Doel is om verbruik Arnhem te reduceren met 10-15%. Het uitvoeren van energiebesparende maatregelen is een continu proces en wordt zoveel mogelijk uitgevoerd op natuurlijke momenten. De duurzaamheidsdoelstelling is verwerkt in de KPI's met onze leveranciers.	In uitvoering
Bij minimaal 75% van alle kantoren wordt de klimaatinstallatie tenminste elke 5 jaar geoptimaliseerd door een professioneel installatiebedrijf	Onze kantoorlocaties hebben klimaatinstallatie. Deze worden jaarlijks (i.p.v. 5-jaarlijks) ingeregeld voor optimalisatie. Dynamisch systeem wordt voor Bellevue opnieuw ingeregeld. Duiven voldoet. Amsterdam is ontwikkeld tot een duurzaam Energieneutraal pand. Nieuwe locatie Apeldoorn Centraal Magazijn wordt opgeleverd met certificaat Breeam Excellent.	In uitvoering
Verbeteren Energielabel kantoren	Het gemiddeld Energielabel van kantoren is C of B. Kantoren die nog niet voldoen zijn onderdeel van PvA Energieteam. Per 2023 is voldaan aan wettelijke prestatie per 2023 (minimaal	In uitvoering

	niveau C).	
Toepassing van Entrnce Energy Matcher bij Alliander locaties.	Matching op kwartierbasis van balans tussen opwek en verbruik groene stroom. Alliander berekent met haar matchingmodel op kwartierbasis de matchingscore van opwek en verbruik voor elke door haar verbruikte kWh. Het resultaat over 2023 is een matching score van 61,0%. Streven is een zo groen mogelijk verbruik op continue basis.	In uitvoering
Personenmobiliteit		
Aanschaf / lease bedrijfsbusjes o.b.v. CO₂ emissiemeting uit de praktijk	20% van de nieuw bedrijfsbusjes (aanschaf of lease) in 2024 worden volledig EV. Vanaf 2025 wordt de regel bij vernieuwing " EV, tenzij niet mogelijk" de verwachting is dat 75% van de nieuwe bedrijfsbusjes vanaf 2025 volledig EV wordt bij vervanging. Momenteel rijden er 47 EV dienstbussen. Eind 2024 zijn dit er circa 90.	In uitvoering
Aanschaf / lease personenauto's o.b.v. CO₂ emissiemeting uit de praktijk	Nieuwe personenauto's (aanschaf of lease) zijn altijd volledig EV en hebben een uitstoot van 0gr/km.	In uitvoering
Beleid t.a.v. aanschaf / lease zuinige personenauto's.	Nieuwe personenauto's (aanschaf of lease) zijn altijd volledig EV en hebben een uitstoot van 0gr/km. In iedere klasse zijn deze voertuigen voldoende beschikbaar. 76% van het wagenpark rijdt in 2024 op alternatieve brandstoffen (48% EV, 27% PHEV).	In uitvoering
Beschikbaar stellen fiets, e-bike of e-scooter	Daar waar zinvol zijn op locaties deelauto's, deelfietsen en e-bikes beschikbaar. We stimuleren ook gebruik van OV-deelfietsen in samenwerking met NS.	In uitvoering
Faciliteiten voor thuiswerken	Een groot aantal kantoormedewerkers werkt vanuit huis. Het Duurzaam Inzetbaarheid Budget en de Regeling Thuiswerk Tegemoetkoming Alliander faciliteren thuiswerken. Medewerkers kiezen op basis van hun werkzaamheden de werklocatie die past. In 2024 wordt opnieuw gekeken naar de balans thuiswerken en kantoor. Dit heeft ook te maken met de grote aanwas van medewerkers.	In uitvoering
Stimuleren carpoolen	Bedrijf stelt poolauto's beschikbaar voor gezamenlijk vervoer naar kantoor- of projectlocatie. 30% is momenteel volledig EV. In 2024 worden veel poolauto's vervangen waardoor eind 2024 85% van de poolauto's volledig	In uitvoering

	EV zijn.	
Stimuleren zuinig rijden: Het Nieuwe Rijden	De leasemaatschappijen stellen een app ter beschikking, informeren de medewerker en geven tips. Elke chauffeur van een EV bedrijfsbus krijgt een rijtraining in veiliger en efficiënter rijden.	In uitvoering
Stimuleren zuinig rijden: Monitoring	Beide leasemaatschappijen monitoren het gebruik bij fossiele brandstof voertuigen en geven een terugkoppeling aan de bestuurder. Verbetering wordt eveneens gemonitord.	In uitvoering
Terugdringen autogebruik	Er is een mobiliteitsbudget ingevoerd, waarbij reizen per trein en minder autokilometers actief worden gestimuleerd door financiële prikkels alsmede beschikbaarstelling van een OV-kaart. Mobiliteitsbudget en een vergoedingsregeling zijn onderdeel van het Vervoersmobiliteitsbeleid. Maatregelen zijn reeds langere tijd ingevoerd.	In uitvoering
Zero CO₂-emissie voertuigen	Nieuwe personenauto's (aanschaf of lease) zijn altijd volledig EV en hebben een uitstoot van 0gr/km. In iedere klasse zijn deze voertuigen voldoende beschikbaar. 76% van het wagenpark rijdt momenteel op alternatieve brandstoffen (48% EV, 27% PHEV).	In uitvoering
Elke kantoorgebouw beschikt over laadpunten dan wel laadpleinen voor EV	Op basis van de verwachte groei van de EV voertuigen zal de komende jaren per locatie besloten worden over vervanging en/of uitbreiding met laadvoorzieningen.	Afgerond